

Památník Terežín

ústav pro studium
totalitních režimů

ARCIBISKUPSTVÍ
PRAŽSKÉ

Ministerstvo
kultury

PROTICÍRKEVNÍ PROPAGANDA V DOBÁCH NACISMU A KOMUNISMU

MEZINÁRODNÍ KONFERENCE

Společná tisková zpráva Památníku Terežín a Ústavu pro studium totalitních režimů
ze dne 13. října 2026

Mezinárodní konference *Proticírkevní propaganda v dobách nacismu a komunismu* se uskuteční ve čtvrtek 15. října 2026 od 10.00 do 16.00 v Sále kardinála Berana v areálu Arcibiskupství pražského. Zaměří se na způsoby, jimiž nacistický a komunistický režim vytvářely nepřátelský obraz katolické církve, jejích představitelů a věřících. Konferenci pořádají Památník Terežín a Ústav pro studium totalitních režimů ve spolupráci s Arcibiskupstvím pražským. *Konference je výstupem projektu Virtuální muzeum perzekuce katolické církve na území českých zemí (1938–1989), č. DH23P03OVV076, podpořeného Ministerstvem kultury ČR v rámci programu NAKI III.* Konference se koná pod záštitou předsedy Senátu Parlamentu ČR Miloše Vystrčila, ministra kultury České republiky Oty Klempeře, a pražského arcibiskupa Mons. Stanislava Příbyla CSsR, P. Ondřeje Pávka, děkana Metropolitní kapituly u sv. Víta v Praze.

JAK PROPAGANDA VYTVÁŘELA OBRAZ CÍRKVE JAKO NEPŘÍTELE STÁTU

Program nabídne dvanáct příspěvků o prostředcích a proměnách proticírkevní propagandy i o dlouhodobém působení mýtů a stereotypů. Kořeny některých z nich sahají až do období Velké francouzské revoluce a procesu utváření moderních států v 19. století. **Nacistickou antikatolickou propagandu** přiblíží Jan Zúmr na příkladu týdeníku *Das Schwarze Korps*. Jitka Jonová se zaměří na prolínání proticírkevní a antisemitské propagandy při utváření veřejného obrazu arcibiskupa Theodora Kohna. Polský historik Paweł Libera představí sovětskou propagandu proti katolické církvi a Vatikánu v meziválečném období. **Příspěvky věnované Československu** přiblíží různé prostředky diskreditace katolické církve. Petr Kopal rozebere proticírkevní propagandu ve filmu, Blanka Soukupová se zaměří na karikaturu v padesátých letech. Peter Borza představí propagandistickou kampaň proti řeckokatolické církvi na přelomu čtyřicátých a padesátých let, zatímco Markéta Doležalová se bude věnovat propagandistickému využití případu Babice. Proticírkevní propagandu v období normalizace přiblíží Zdeněk Nešpor.

Netradiční pohled na tzv. číhošťský zázrak nabídne gymnazista Kryštof Mucha. Jeho příspěvek se zaměří na fyzikálně-mechanickou analýzu pohybu kříže. Číhošťský případ komunistický režim na počátku padesátých let zneužil k rozsáhlé kampani proti katolické církvi, která zasáhla také diplomatické zastoupení Svatého stolce v Československu a mužské řeholní řády. **Samostatným tematickým okruhem** budou proměny propagandistického obrazu papežství. Michal Pehr se bude věnovat Piu XII. v komunistické propagandě let 1948–1958. Marek Šmíd přiblíží protipapežskou propagandu v době Jana XXIII. a druhého vatikánského koncilu, Jaroslav Šebek její proměny za pontifikátu Jana Pavla II. Poznání historických podob proticírkevní propagandy může pomoci rozpoznávat mechanismy diskreditace a šíření dezinformací i v současnosti, a to nejen v online prostředí.

SHRNUJÍCÍ INFORMACE:

MEZINÁRODNÍ KONFERENCE:

15. října 2026 od 10.00 do 16.00 v Sále kardinála Berana,
Hradčanské náměstí 16, Praha 1.

Památník Terežín
EM: sekretariat@kapitula.cz

**ústav pro studium
totalitních režimů**

pověřený vedoucí oddělení vnějších
vztahů a marketingu
M: 775 338 604
EM: press@pamatnik-terezin.cz

**ARCIBISKUPSTVÍ
PRAŽSKÉ**

**ÚSTAV PRO STUDIUM TOTALITNÍCH
REŽIMŮ**

Mgr. Petra Jungwirthová, MBA
vedoucí odd. komunikace/ tisková
mluvčí
M: 770 172 146
EM: press@ustrcr.cz

**Ministerstvo
kultury**

PAMÁTNÍK TEREŽÍN
Mgr. Stanislav Lada

METROPOLITNÍ KAPITULA U SV. VÍTA V PRAZE je nejstarší dosud existující institucí a právnickou osobou v České republice, jejíž kořeny sahají až do roku 971. Byla založena jako sbor kněží (kolegium), který stál u zrodu pražského biskupství v roce 973. Hlavním posláním kapituly je správa a péče o katedrálu sv. Víta, Václava a Vojtěcha na Pražském hradě a zajišťování slavnostního liturgického a bohoslužebného provozu. Vedle své duchovní činnosti spravuje a uchovává nevyčísitelné národní kulturní dědictví, zejména vzácný Svatovítský chrámový poklad, historický kapitulní archiv a rozsáhlou knihovnu. Rozvíjí rovněž bohaté kulturní a vzdělávací aktivity, mezi něž patří provozování hudebních těles (např. Pražský katedrální sbor) či pořádání tradičního mezinárodního varhanního festivalu. Kapitulu tvoří sbor kanovníků v čele s proboštem, který je zároveň jedním ze sedmi klíčníků od Korunní komory s českými korunovačnickými klenoty.

Současným proboštem kapituly je Mons. Zdenek Wasserbauer.

www.kapitula.cz

PAMÁTNÍK TEREŽÍN (PT) je příspěvkovou organizací Ministerstva kultury ČR. Byl založen v roce 1947 pod názvem Památník národního utrpení. Jeho hlavním posláním je uchovat památku obětí politické a rasové perzekuce v letech nacistické okupace. Pečuje o místa spojená s utrpením tisíců lidí v letech druhé světové války. Současně rozvíjí muzejní, výstavní, výzkumnou a vzdělávací činnost, která se soustředí především na dějiny policejní věznice v Malé pevnosti Terežín, terezínského ghetta, koncentračního tábora v Litoměřicích a na další témata úzce související s danou problematikou. Výsledky vlastního výzkumu a svoji sbírkotvornou činnost prezentuje prostřednictvím stálých expozic a krátkodobých výstav, ale i vlastními publikačními, vzdělávacími a přednáškovými aktivitami v České republice i v zahraničí, které jsou určeny pro nejširší veřejnost. Za účelem koordinace odborné činnosti spolupracuje s vědeckými, kulturními a vzdělávacími institucemi, které mají obdobné zaměření.

Ředitelem PT je Jan Roubínek.

www.pamatnik-terezin.cz

ÚSTAV PRO STUDIUM TOTALITNÍCH REŽIMŮ (ÚSTR) je organizační složkou státu, do jehož činnosti lze zasahovat pouze na základě zákona. (Činnost a poslání ÚSTR jsou ukotveny Zákonem o Ústavu pro studium totalitních režimů a o Archivu bezpečnostních složek 181/2007 Sb. ze dne 8. 6. 2007). Definuje se jako paměťová instituce zkoumající dobu nacistické okupace 1939–45 a dobu komunistické nadvlády 1948–1989. Poskytuje veřejnosti výsledky své činnosti, zejména zveřejňuje informace o době nesvobody, o období komunistické totalitní moci, o činech a osudech jednotlivců, vydává a šíří publikace, pořádá výstavy, semináře, odborné konference a diskuse. Spolupracuje s vědeckými, kulturními, vzdělávacími a dalšími institucemi za účelem výměny informací a zkušeností v odborných otázkách, stejně tak se zahraničními institucemi a osobami, které mají obdobné zaměření. Podřízenou organizací ÚSTR je Archiv bezpečnostních složek (ABS), který spravuje veškeré písemnosti všech bezpečnostních složek z doby nacismu i komunismu, tedy nejenom Státní bezpečnosti, ale i Veřejné bezpečnosti, civilní a vojenské rozvědky.

Ředitelem Ústavu pro studium totalitních režimů je Ladislav Kudrna.

www.ustrcr.cz